

מזת יקזת הכרשה

וואס דורך איר שפירט מען די זיסקייט פונ'ם באשעפער

משיחותיו של הגאון רבי מנחם ברוך יאזעע שליט"א בעל 'מתיקות התורה'

סיפור לשולחן שבת

גם גלויי בניא ההריגה בזכות שמירת שבת

כתב רש"י על הפסוק "וישם ה' לקזן אות לבלתי הכות אותו כל מצאו - חקק לו אות משמו במצחו". הקב"ה למד את קזן ואותנו, ששמו המסמל על היותו והמצאו עמנו חקוק עלינו תמיד, ועבודתנו לראות את רוב חסדיו ונפלאותיו, ועל ידי כן להיות קשורים אליו בכל עת.

מעשה נורא שהגיע לשלחן המערכת מיהודי יקר בשם מאיר צרויה הי"ו שגר ממש בסמיכות לעזה ומתווד ביתו הוא רואה את הגבול, ובשבת שמחת תורה הוא שמע יריות שירו המחבלים האורזים וכן הרבה טילים והוא לא ידע בדיק מה קורה, והוא יצא החוצה כמה פעמים לבדק מה קורה פי מרב תמימות הוא לא הבין שיש מחבלים ממש בסמיכות לביתו שצמאים לראות דם יהודי נשפך כמים רח"ל.

לפתע הוא ראה מחבלים שלבושים בלבוש של חילים והוא חשב שהם חילים ומיד נגש אליהם, אבל הם התעלמו ממנו ולכן הוא חזר לביתו. וכאשר הוא הגיע לבית הוא ראה כדור חם צמוד לדלת והוא הבין שמחבלים ירו בסמיכות לביתו אבל לא נכנסו, ומרב בלבול ששרר באותם שעות הוא לא ידע בדיק מה קורה, ואחרי ששמע על כל הטבח הנורא שערכו המחבלים הוא הבין כמה ה' שמר עליו.

<<

לקח מהפרשה

עת צרה - עת רכישת אמונה - עת קרבת ה' - עת הסרת ההסתרה

וכסדר הזה נמצא בפרשת עקב תשמעון, וזכרת את כל הדרך אשר הליכך ה' אלהיך זה ארבעים שנה וגו' ויכילך את המן וגו'. ולמה אני מצוה לך לעשות זאת, כי ה' אלהיך מביאך אל ארץ טובה ואכלת ושבעת ודם ללכך ושכחת את ה' וגו' ואמרת בלכך בחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה וזכרת את ה' אלהיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל.

ולכך יוצאים מבתים מלאים כל טוב בזמן אספה ויושכין בסכות לזכרון שלא היה להם נחלה במדבר ולא בתים לשבת. ומפני הטעם הזה קבע הקב"ה את חג הסכות בזמן אסיפת גרן ויקב לבלתי רום לכבו על בתיהם מלאים כל טוב פן יאמרו ידינו עשו לנו את החיל הזה עכ"ל.

ובכבוד הדברים: אדם חי בקביעות, הוא רגיל שיש לו בית ומשפחה והוא עלול לשכח את ה' הוא לא משיך כל דבר לקדוש ברוך הוא. ולפיכך צוה הבורא לצאת מדירת קבע - מהקביעות - ולהתכונן מי נותן לנו הכל, ודוקא כאשר אדם בדירת עראי ואין לו את הנוחות שיש <<

פרשתנו הנה פרשת האמונה שבה אנו רואים את כחו וגבורתו של הקב"ה בכריאה הנפלאה כענין שנאמר שאו מרום עיניכם וראו מי כרא אלה. ואנו קוראים פרשה זו מיד בסיום החגים שבהם התעלנו בהמלכת ה' וכאמונה, היות שהתורה הקדושה אינה חכמה גרידא חלילה, התורה הקדושה כל כלה אמונה וקרבת ה' והעבודה שלנו להכניס בלמוד את הפנימיות שספגנו בחגים.

וכשנתכונן במהות של סכות נראה שהקב"ה צוה אתנו לצאת מהבית בכדי שלא נטעה לחשב שפחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה, כמו שכתב הרשב"ם על הפסוק למען ידעו דורותיכם וזה לשונו:

"חג הסכות תעשה לך באספך מגרנד ומיקבך ובתיכם מלאים כל טוב דגן ותירוש ויצהה, למען תזכרו כי בסכות הושבתני את בני ישראל במדבר ארבעים שנה בלא ישוב ובלא נחלה, ומתווד כך תתנו הודאה למי שנתן לכם נחלה ובתים מלאים כל טוב ואל תאמרו בלבבכם בחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה.

יכול לשהות בו ולא לשהות כל הזמן בחדרים ממגנים.

אף אחד אינו מתמרעב ולכל אחד יש דירה לגור בה וככל זאת אדם מלא טענות כי הוא לא מעריך את מה שבאמת חשוב, הוא קבוע בקשיים שלו. וכן ברוחניות, אדם קבוע בהרגלים לא טובים וכאשר מצטערים ויוצאים מדירת קבע זה מעורר אתנו לצאת מההרגלים, להתרחק מלשון הרע, להתרחק מפלים טמאים, להתחזק בתפלה ולמוד, להאיר פנים ולא להחליש דעת של שום יהודי ובעקבותיה הפית פנימה.

וזה המשג של גלות, שאדם משנה את התפיסה שלו - שהוא מסדר, שהוא מוגן ושמור על ידי הדברים שהוא רגיל לבטח בהם, ומבין שרק ה' שומר עליו, הוא נכנס לצילא דמהמנותא ומתבונן ששום כח לא יכול לשמור עליו מבלעדי ה' שעושה אתו ומסוכך עליו בכל עת מפל צר ואויב, כמאמר שלמה חכמנו בתהלים "אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר".

יה"ד שנשמע בקרב ממש קול מבשר ואומר שם רשעים להאביד עשה חסד למשיחו לדוד

כאשר אנו מתחילים את חמש בראשית כל נטעה לחשב שאנו מכירים כבר את הפרשה ויודעים את סדר הבריאה כבר מהחידה, אלא נתחיל ללמד כמו שלא למדנו מעולם, נשכיל שסדר הבריאה אינו רק דבר שהיה אלא ה' מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, נראה את השגחת ה' בחיי היום יום. ונקנה מפרשה נפלאה זו אמונה היום בשנת תשפ"ד, עם כל השמועות הקשות והצער והיגון על כל החולים וההרוגים וכל בני ישראל הנתונים בצרה ובשביה.

פרשתנו זו עקת אמונה שהקדוש ברוך הוא עשה ויעשה לכל המעשים ובמים אלו הוא יתברך קרא לנו בכדי שנשוב אליו. כמאמר חז"ל 'גדולה הסרת טבעת יותר ממ"ח נביאים שעמדו לישראל, כי בזמן של קשי - בשעת מלחמה אדם מתעורר בתשובה שלמה לקב"ה. וצריך לנצל את הימים הללו לתפלה וזעקה ועשית חסד.

נסים בתפלה: על אחינו כל בית ישראל. הנתונים בצרה ובשביה. העומדים בין פים ובין פיבשה. המקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה לרוחה. ומאפלה לאורה. ומשעבוד לגאולה. השתא בעגלא ובזמן קריב. וה' ישלח רפואה שלמה לכל הפצועים במהרה, וכן נחומים לכל המשפחות השכולות, לכל היתומים והאלמנות, ונוכל לעבד את ה' בשלוח ובכטחה בארץ הקדש ובקרוכ ממש נשמע 'קול מבשר ואומר שם רשעים להאביד עשה חסד למשיחו לדוד, קול ישועות לעם עולם לדוד ולזרעו עד עולם.

לו בבית, אז הוא מתבונן מי הביא לו את הפית ואת כל הטוב ומתמלא בהודאה והערכה לה'.

וזה שאמרו חז"ל שקורות ביתו של אדם יעידו עליו ביום הדין, האמונה זו עקת מתוך קירות הבית, מתוך הבריאות, מתוך המשפחה שה' נתן לנו וכן הלאה, וכאשר אדם לא מתבונן בכך הוא עתיד לתן על זה את הדין, והיות שאדם מתרגל לכל הטובות שה' מסוכב אותו בהם נצטוינו לצאת מהבית ולהבין שלא פחנו ועוצם ידנו עשה לנו את החיל והשפע שיש לנו, אלא ה' ברכ רחמיו עושה אותנו ומרעיף עלינו כל טוב.

וירדה תורה לסוף דעתו של אדם שכמה שהוא ממליך את ה', עלולה להיות בתוככי לבו הרגשה שהוא מנהל את הכל, ומרב שאדם מקבע בהרגלים שלו הוא בטוח שזה דבר פשוט ומוכן מאליו שיש לו בית והוא בכחו ובממונו ועמל ידיו קנה את כל הקנינים שיש לו, וכן הוא בוטח על הדברים שונים מבלעדי ה', ולפיכך צוננו ה' לעשות פעולה של יציאה מהבית בפעל, היות שדוקא כאשר אין לאדם את כל הנוחות הוא מעריך את כל החסד שה' מקיף אתו תמיד, והוא לא מיתס את ההצלחות לעצמו.

בימים נוראים אלו שיותר מאלף מאתים יהודים הי"ד נרצחו ביום אחד על ידי מחבלים ארורים ושפלים ימש"ו בענויים קשים ומרים, ומאות יהודים נפלו בשבי ועוברים שם יסורים עצומים שאי אפשר לשער ולתאר, ורבי רבבות יהודים נעים ונדים בפחד ואימה כאשר מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה ומאות רבות של פצועים שוכבים במטת חללים מיסורים וכאובים, זה זעקה שיש מנהיג לבירה שלא נחיה בהרגל.

הרמב"ם אומר שתפלה בעת צרה היא מהתורה, כי בזמן של צרה ה' קרא לנו. ה' מדבר אלינו 'אני כאן' 'ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי אני אמית ואחיה מחצתי ואני ארפא ואין מידי מציל'. לכל אחד ואחד יש את טרדותיו שלו בחיי היום יום, יש מי שקשה לו בפרנסה ויש מי שקשה לו עם הילדים ואדם שקוע בקשיים שלו ולא מעריך את כל הטוב שסביבו, וכאשר מגיעים ימים של מלחמה אדם שוכח מפל הקשיים והם מתגמדים לעמת הדברים החשובים באמת: החיים, הבריאות, ישוב הדעת מתוך אמונה ובטחון.

בימים אלו אדם מתחיל להעריך את החסד העצום שלא נכנסים מחבלים ארורים כל יום לכל מקום וטובחים באנשים רח"ל, אדם מעריך שהוא יכול ללכת ברחוב בלי לחשש מטיל שנופל והורג רח"ל, אדם מתבונן בחסד העצום שיש לו בית והוא

- א. קל מסתתר בשפירי חביון - ה' מסתתר מאחורי כל מה שמתרחש בעולם לטוב ולמוטב, והעבודה שלנו להסיר את ההסתרה ולהבין שה' קורא לנו בכל פעם בדרך אחרת שנתקרב אליו.
- ב. חז"ל (פסחים קי) דורשים על הפסוק "למנצח זמרו משכיל - זמרו למי שמנצחין אותו ושמוח", הקב"ה שמח שבניו מעתירים לפניו בתפלה והוא מתרצה להם והופך מדת דין לרחמים, ואנו למדים מכך הן להעתיר בתפלה, והן להדבק במדותיו של מקום ולהיות מנצחים, לא לחשב שתמיד אנו צריכים לומר את המילה האחרונה ולא לחפש להיות הכי חכמים, אלא אדרבא לתת לאחרים הרגשה של הצלחה בשמחה.
- ג. כל אזעקה שאנו שומעים הנה כענין תקיעת שופר כמאמר הרמב"ם בהלכות תשובה "אף על פי שתקיעת שופר בראש השנה גזרת הכתוב, רמז יש בו, כלומר עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם וחררו בתשובה וזכרו בוראכם. אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן ושוגים כל שנתם בהבל וריק אשר לא יועיל ולא יציל, הביטו לנפשותיכם והטיבו דרכיכם ומעלליכם ויעזב כל אחד מהם דרכו הרעה ומחשבתו אשר לא טובה." ה' אומר תתעוררו אני כאן, תשובו אלי, אני רוצה לגאל אתכם גאלה כללית וגאלה פרטית.
- ד. המארעות המחרדים שארעו בימים האחרונים מעוררים אתנו לשוב בתשובה שלמה ולערך חשבון נפש במה עלינו להתחזק ואפלו בדבר קטן, וכן לומר תהלים ולמצא את עצמנו בתוך התהלים ולהוסיף עוד בקשות משלנו. לראות איך אנו יכולים לזכות יותר את הרבים איך ביכלתנו לקדש שם שמים.
- ה. ראוי לא להתעניין במה שלא שייך אלינו כי זה רק מכניס לחץ. וגם כאשר אנו קונים יותר אכל מחשש שאולי יהיה מחסור באכל זה לא צריך להכניס אתנו לחץ אלא לעורר את הלב שלנו שנדע שאנחנו תלויים ברחמי ה' לבה.
- ו. כאשר יש אזעקה זה מעורר אתנו להרגשה של שפלות ותלות בקדוש ברוך הוא - וכשאדם נכנע לפני ה' - זה חביב מאוד לפני ה'.
- ז. בימים אלו ראוי לקחת פסק זמן לשבת על הרצפה ולערך תקון חצות - כמו שפסק השו"ע ראוי לכל ירא שמים שיהא מיצר ודואג... על החרבן ועל הגלות - להצטרע על כל המארעות הקשים שעוברים עלינו, ולא מתוך חרדה אלא מתוך הרגשה של קרבת ה'.
- ח. בזמן של עת צרה ליעקב ראוי לא לחפש תענוגות מיתרות, אלא אדרבה להשתתף עם הצבואה וכאשר הקדוש ברוך הוא יראה שאנחנו רוצים להתקרב אליו ולהתחזק בודאי שהוא יחיש את גאלתנו.

העולם הזה מטעה מאד שפכיכול כל אחד יכול לעשות מה שהוא רוצה, אבל כאשר ישנם אסונות מחרידים ומזעזעים, הם מעוררים אתנו שהקדוש ברוך הוא הוא יושב וצופה

כלנו ראינו בחוש שלמרות כל הטכנולוגיה וכל המכשור המשכלל וכל השמירה החזקה ביותר שום דבר לא הועיל, ורק ה' מלך ומנהל את הכל ושומר עלינו ומגן וכלם שליחים שלו יתברך. כמאמר שלמה חכמנו בתהלים "אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר".

ויה"ר שיקים בנו הפסוקים "הרנינו גוים עמו כי דם עבדיו יקום ונקם ישיב לצריו וכפר אדמתו עמו ונקיתי דמם לא נקיתי וה' שכן בציון: למה יאמרו הגוים איה אלקיהם. ידע בגוים לעינינו נקמת דם עבדיך השפוף: כי דורש דמים אותם זכר לא שכח צעקת עננים: ידן בגוים מלא גויות מחץ ראש על ארץ רבה. מנחל בדרך ישתה על פן ירים ראש":

הטבח והפוגרום הנורא והמחריד שארע בשמחת תורה אינו הסתרת פנים אלא דוקא עכשו הקדוש ברוך הוא גלה את פניו באסון הנורא והמחריד על הכל, ואף אחד לא יכול להמלט ממנו, כי באמת מה שקורה עכשו יש בזה גלוי פנים - שאנו רואים שהקדוש ברוך הוא מנהל את העולם. ה' הוריד את הגיהנם לעולם הזה כמו שנאמר 'והאלקים עשה שיראו מלפניו', כלם מבינים שרק ה' מנהל את העולם ולמרות כל השכלולים והגדרות אין גסתר מחמתו.

המחבלים האוררים שגורעים מחיות רעות מעוררים אתנו שוב ושוב שה' לבדו שולט בעולם, שה' הוא נתן לנו כח לעשות חיל. וכאשר לא מעריכים את ה' מרב טוב ומתרחקים ממנו יתברך וממצותיו, יש קשיים, רח"ל, שמעוררים אתנו להרים עינים למרום ולראות את הבורא והנהגתו על בראיו.

לחיות את הבריאה בכל עת! כיצד?

”בראשית ברא אלקים וגו”

אנו זוכים להתחיל את התורה מחדש, ובדאי שרצון ה' שנעמיק בכל פעם מחדש בתורה, ולא נלמד כמו שלמדנו בחידה, אלא נתבונן בכל פעם איך התורה קשורה אלינו לחיים שלנו, היאך אנו מתקרבים על ידי למודינו לה', מה הלמוד משנה אותנו.

כמה מתיקות יש בפרשת בריאת העולם. שנכפל בה פעמים רבות "וירא אלקים כי טוב", ללמדנו שנתבונן תמיד בטוב שבכל דבר, וברב הנפלאות שבבריאה בכלל ושעמנו בפרט.

ה' לא ברא את העולם בשחור לבן, הכל צבעוני ומלבלב. העולם כל כך מגוון עם מקומות מדהימים ונפלאים, עם עצים שמפארים לנו את הרחובות, ועם צפורים שמנעמים לנו. וכן גוף האדם מלא בפלאות, שכמה שנעמיק בהם, לא נשיג אפילו כטפה מן הים מפל הנסים והפעולות שנעשים עמנו בכל עת, המוח, מערכות העכול, הלב ועוד, שכל אלו מלאים באין סוף תאים, פעולות ונפלאות, ואת כל הבריאה הנפלאה, ה' בורא ומחדש בטובו בכל רגע, בכדי שנראה אותו על כל צעד ושעל.

ויש כאן נקודה נוספת, שה' מראה לנו את כל החסד שהוא עושה בעולם, בכדי שאנו כבניו השגורים בעולם הזה, נהיה מגדלים של אור, שמקרניים סביבנו טבות ונתינה.

ובפרט בימים אלו שהאכזריות והרע של שונאי ישראל התגלתה לעין כל, זה זמן לחזק בתוכנו את המדות הטובות שירשנו מאבותנו כמאמר חז"ל (ילקוט"ש פ' וירא) אמר דוד שלושה סימניו יש באומה זו, רחמנים, בישנים, גומלי חסדים.

כל אחד ואחד מאתנו מרגיש בתוככי לבו רצון לפעל לעשות, להתקדם, לנצל את הזמן שהבורא נתן לנו כאן בעולם הזה. ופעמים רבות בגלל שאנו נמצאים וחיים את העולם, קשה לנו למצוא את עצמנו, ואת הדרך שאנו רוצים לצעד בה.

ובשבת נאמר "אל יצא איש ממקומו ביום השביעי", שהקב"ה רוצה שנחיה עם עצמנו ועם משפחתנו והאנשים שסביבנו ונאיר לכלם את אור ה'. נחפש יותר לדבר מחסדי ה', יותר לעזור ולחייך לאנשים שסביבנו, יותר לתת מלים טובות בבית, לאשה ולילדים, להיות חייביים, לראות איך בתוך התחום שלנו אנו מתעלים ושמחים בחלקנו הטוב.

וכישם שבשבת אנו שובתים ממרוצת החיים, כן בכל יום ויום מוטל עלינו לשבת עם עצמנו ולחשב איזה טוב עשינו היום, ולחפש איך לעזור למי שצוק לכה, איך לשמח את בני ביתנו.

לדבר עם ה', לומר לו תודה על יום נפלא שנתן לנו בעולם המתוק שברא עבורנו, ושהחיה אותנו כאן היום, כי לולא המעשים שעשינו היום אין לעולם שלמות.

נאמר לקב"ה: אבא כמה אתה אוהב אותי, כמה טוב אתה נתן לי, אני אוהב אותך! אני מבקש ממך שתזכני לראות אותך על כל צעד ושעל, שאני יראה אותך בכל דף גמרא שאני לומד, שאני יחיה את התורה, שאני יתבונן במעשי הצדיקים היאך הם היו קרובים ונאמנים אליה ואדבק בדרכיהם.

כמה ה' נהנה, מכך שאנו בקשר אתו, שאנו מיחלים אליו ומצפים לישועתו. וכאשר נוסף בכל יום עוד מעשה טוב, עוד תורה של חסד ועוד דבורים חמים עם ה', נשרש מלבנו רוחות רעות של קנאה, צרות עין, גאווה וטינה. ונכניס בקרבנו רוחות של שמחה וטבות עם כלם, ועל ידי כן נזכה לעלות בכל יום בסלם העולה בית ק-ל ולהיות קרובים אליו יתברך, אמן.

מה תפקידו של כל יהודי בשבת קודש?

”ויכל אלקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וגו”

כשנתבונן נבין, שבדאי רצון ה' שנסתוב בשבת בכדי שנעסק בדבר הנעלה ביותר - תכלית התורה הקדושה והוא ההתבוננות בחסדי ה' ובנפלאותיו שבבריאה בכלל ושעמנו בפרט, ועל ידי כך נבוא לאהבתו יתברך, ולאמונה שלמה בהשגחתו הפרטית, וכמו שאנו אומרים בברכת יוצר "ויום השביעי משבח ואמר", וזו המלאכה הרוחנית האמורה בשבת.

ועצה טובה לזכור את חסדי ה' המרבים - ליחד פנקס של הודאות ובו לכתב בכל יום השגחה פרטית או נס מיוחד שרואים באותו יום וכדומה, ובכל שבת בזמן שכל בני המשפחה מסבין על יד השלחן, להוציא את הפנקסים הללו ולקיים את מאמר דוד מלכנו "שיחו בכל נפלאותיו", וכאשר הילדים רואים ועושים הנהגה מיחדת זו, הם מקבלים חשק ורצון להתבונן בכל יום בחסדי ה' שעמם ולהודות לשמו יתברך. ה' יזכנו לאהב אותו ולהדבק בו, באהבה ובשמחה תמיד, שזה תכלית ושלמות כל הבריאה.

המשך הסיפור מעמוד א'

והוא תולה זאת בזכות שמירת השבת שהוא מקפיד לשמר שבת. וכן היו עוד ספורים נפלאים על אנשים שנצלו בנסי נסים והצליחו לחזור מעזה לארץ, וזה מראה לנו שכלל פדור יש כתבת, הקדוש ברוך הוא

שומר ומגן עלינו. בדאי שעלינו לעשות את ההשתדלות אבל לא להכנס ללחץ ופחד מיתר אלא להאמין בקדוש ברוך הוא שישמר עלינו ויציל אתנו מפל מויק, ובדאי שצופה כל הנסתרות רואה את ההתחזקות של כלל ישראל וימהר ויחיש לגאלנו במהרה בימינו אמן.

